

Dünyanın bütün işçileri, birleşin!

DÜNYA DEVRİMİ

Enternasyonal Komünist Akım

10.Sayı

Temmuz-Ağustos 2012

THY Grevi, 29 Mayıs Birliği ve Sendikalar Üzerine Söylenecek Çok Şey Var:

İŞÇİ SINIFI İŞVERENE, SENDİKALARA KARŞI

Dünyadaki ekonomik kriz giderek daha da yıkıcı hale gelmeye başladı. Burjuvazi sermayesini daha da güçlü hale getirebilmek için işçilerin emeğine daha da fazla ihtiyaç duymakta. Her geçen gün derinleşen ekonomik kriz ile birlikte savaşlardan, barbarlıktan, sömürüden daha fazla bahseder halde burjuvalar. Böylesi bir dönemde burjuvazi işçi sınıfı üzerinde varolan baskısını yasalarıyla, polisiyle, hükümetiyle her türlü organıyla daha da arttırmakta. Belirli sektörler üzerinde ise işçi sınıfının verdiği tepkilere dönük şimdiden hazırlık yapmakta.

Kapitalizmin can damarlarından biri de ulaştırma sektörüdür. Bundan dolayı hava yolu taşımacılığı

büyük bir önem taşımaktadır. Bakan Ali Babacan "Kimse kusura bakmasın, bu gibi stratejik sektörlerde grev yasağı olacak! Örneğin bir bankada 3 gün greve gidildiğini düşünün, anında batar...THY'yi bugün başarıya taşıyan etkenler arasında greve fren koymamız da var.

Nitekim bir yabancı dergide okudum,makalede THY, Lufthansa'dan daha iyi çünkü grev yok" derken de hem bu sektörün önemini hem de bundan sonra yaşanacakları açıkça ifade etmekteydi.

İşçi Sınıfı, İşverene ve Sendikalara Karşı s.2

İspanya: Astrurias'taki Maden İşçilerinin Mücadelesi Ne İfade Ediyor? s.4

Bangladeş: Asya'nın Grev Atölyesi s.5 / Cinsel Özgürlük, Kapitalizm Altında İmkansızdır s.6

Kronstadt Ayaklanması 1921 : Bir Tarihsel Ders s.8 / Behzat Ç. ve Kadın Cinayetleri s. 10

Euro 2012'nin Düşündürdükleri s.12 / İşçiler, Patron ve Köpekler s.16

tr.internationalism.org / turkiye@internationalism.org

THY Grevi:

İşçi sınıfı İşverene, Sendikalara Karşı (devam)

Havacılıkta çalışma süreleri bazı durumlarda 16 -18 saate çıkarılmakta. Kimi şirketler işçilerin maliyetini düşürmek için konaklamalarda, kabin memurlarını iki kişi aynı odada kalmaya bile zorlamaktalar. Bu koşullarda 2-3 saatlik uykularla uzun saatler çalışmak zorunda kalan işçiler sağlığından olsalar da sosyal yaşamdan ve insani ihtiyaçlarından uzaklaştırılan bu işçiler için , "grev hakkı" gibi bir hak zaten olmamalı!

Yıllardır havacılık iş kolunda grev yasağı yoktu fakat; grev hakkı olan işçiler için bir tek önemli ve gerçek bir grev planlanmadı. Sabiha Gökçen Havaalanı'nda yüzlerce işçi işten atıldığında grev hakkı olan işçiler için bir tek grev hazırlığı yapılmadı. Ali Babacan'ın yukarıda alıntı yaptığımız hedefleri gün yüzüne çıktığında yani zurnanın zırt dediği yere gelindiğinde sendika (işçiler işten atıldığında değil, işçiler ucuza çalıştırıldığında değil, işçiler uzun saatler çalıştırıldığında değil) kendi yetki alanını kaybettiğinde işçilerine mesaj yoluyla "Acıııııı" diyerek gönderdiği mesajda "kendimi uçuşa hazır hissetmiyorum" hakkının kullanılacağı söyleniyordu. İşçiler sorunların kendi sahipleri olmalarından kaynaklı sendikanın bu çağrısına karşılık vererek 29 Mayıs günü fiilen iş bıraktılar. Ardından 305 işçinin işten atılması, bir işçinin ise işten çıkarıldığında yurtdışı seferinde olduğu için o ülkede bırakılması, işçilere mesaj gönderilerek işten çıkarıldıklarının söylenmesi THY'deki işçi sınıfına yapılan barbarlığı gözler önüne sermekteydi. Üstelik bu yapılan saldırılar burjuvazi ile elele veren ve işçilerin kurumu olduğunu idia eden sendikalar ile birlikte yapılmaktaydı. Yakın zamanda TEKEK işçilerine Tek-Gıda-İş sendikasının yaptığı gibi, 15-16 Haziran 1970 tarihinde DİSK'in işçiler üzerinde oynadığı oyunlar gibi, şimdi de Hava-İş sendikası kendi üzerine düşen rolü oynamaya hazırdı. Havacılık iş kolunda yapılan bu eylemi, Hava-İş sendikası üstlenmedi.

Artık işçiler THY yönetimi ve hükümet ile sadece mücadele edilmeyeceğini aynı zamanda içinde oldukları sendikalar ile de mücadele etmeleri gerektiğini anlamışlardı. Tıpkı TEKEK direnişinde ortaya çıkan Direnişteki İşçiler Platformu gibi şimdi de havacılık iş kolunda sendikadan bağımsız oluşan 29 Mayıs Birliği tam da böyle bir süreçte sendikanın tutumuyla hesaplaşarak şu açıklamayı yapmıştı *"Üyesi olduğumuz Hava-İş sendika yönetimi ise kendi çağrısını bile üstlenmeyerek bu meşru protestonun 'yasa dışı' ilan edilmesinde büyük rol oynamıştır. THY yönetimi bu zeminde yararlanarak bütün çalışanlarını sindirip adeta köleleştirme peşindedir. Hava-İş yönetimi yüzlerce üyesini THY yönetimi karşısında yalnız ve sahipsiz bırakırken bu sonucu öngöremeyecek kadar deneyimsiz miydi? Bu nasıl bir sendikal anlayıştır?"*[1] diyerek işçiler üyesi oldukları sendikanın gerçek yüzünü ve üstlendiği rolü açık bir şekilde ortaya koymuşlardı.

Hava İş sendikası THY'de bir direniş çadırı oluşturmuş olsa da, çadırdaki sadece Hava İş başkanı Atılay Ayçin ve bir kaç işçi ve işyeri temsilcileri bulunmakta. Oradaki sendika başkanının tutumunun ne kadar mücadeleci olduğuna dem vuran burjuva solu dönüp çadıra baktığında *"İşçiler nerede?"* diye bazen sorduklarında, Hava İş başkanı şimdi de işçilerin kendisiyle birlikte hareket etmediklerini söyleyerek oyununu devam ettirmekte. *"İşçiler gerektiğinde bedel öder"* diyen sendikalar, varoluşları süresince hiçbir zaman bedel ödememişler; koltuklarında oturmayı garantileyen Hava-İş'in bağlı olduğu Türk-İş başkanı servetine servet katmış, hem TEKEK eylemlerinde hem de THY grevinde bedeli, dedikleri gibi işçiler ödemiştir. Ayrıca işten atılan yani 'bedel ödeyen' işçilere yapılacak yardımda bile 29 Mayıs Birliği'nin de dediği gibi *"mücadeleye destek veren-vermeyen ayrımcılığını yapan"* yine mücadele ediyormuş gibi görünen *"dostlar alışverişte görsün"* anlayışının kendisidir.

Binlerce işçinin çalıştığı THY'de burjuva solu, sendikanın mücadeleyi birleştiren bir konumda olduğunu iddia ederek 29 Mayıs Birliği'nin mücadeleyi böldüğünü ifade etmekte. Oysa ki 29 Mayıs Birliği, sendikalı sendikasız bütün işçi sınıfının çıkarları için orada mücadeleyi büyütmeyi hedeflemekte ve dayanışmanın önemini vurgulamaktadır.

Yaklaşık 500 bin kamu işçisinin katılımıyla gerçekleşen 23 Mayıs kamu işçileri grevinin de zam dışında en temel taleplerinden birisi de grev hakkıydı. THY işçileri ise grev yasağı için eylemdeydi; bu iki gelişmede de sendikaların temel rolü, olgunlaşan dinamiği yalnızlaştırarak işçi sınıfının diğer kesimleriyle buluşturmamaktı. İşçileri sektörler biçiminde bölen bu sendikalar, yakın tarihlerde olan bu iki eylemde de ortaya çıkan enerjiyi sektörel sınırlar içerisinde eritmeye çalıştılar.

İşçiler mücadelenin kendi elleriyle yükseleceğini, kararları işçiler yerine başkaları aldığında sonuçlarının neler olduğunu, kendi çıkarlarının sendikaların çıkarları ile aynı olmadığını bilmekteler. 29 Mayıs Birliği bize bu yolu göstermekte. İşçi sınıfının mücadele tarihine önemli bir not, THY işçileri tarafında düşülmüştür. Bu da kendi kararlarını kendilerinin alabileceği örgütlenmelerinin ancak mücadeleyi ileri taşıyabileceği gerçeğidir. THY işçileri, 29 Mayıs Birliği pratiğinde de gördüğümüz gibi işçiler, mücadele sırasında bir araya gelip açık toplantı, kitle meclisi gibi araçları da ortaya çıkarabilmektedir; bu meclisler işçilerin kendi öz örgütlenme biçimi olarak her gerçek sınıf mücadelesinde ortaya çıkmaktadır.

Gül

1. <http://www.29mayisbirligi.com/> ve <http://imza.la/thy-den-atilan-arkadaslarimizi-geri-istiyoruz>

Asturias'taki Maden İşçilerinin Mücadelesi Ne İfade Ediyor?

Krizin derinleştiği günümüzde her geçen gün özellikle Avrupa'nın Euro bölgesi olarak adlandırılan ve özellikle başını Yunanistan, İspanya, İrlanda, İtalya, vb. ülkelerin çektiği borç krizi gündemi ve Ortadoğu'nun dinmeyen toplumsal hareketlilikleri ile ilgili haberler ile doluyor. Bunlara ve son sosyal hareketliliklere yönelik bakışımızı *yansitan genel "2011'in Toplumsal Hareketleri Üzerine Değerlendirme"* başlığı ile görüşlerimizi bir süre önce yayınlamıştık.[1] Buna göre; her bir hareketi kendi nesnel koşullarına göre değerlendirirken henüz sisteme karşı açık ve kitlesel mücadelelerin sözkonusu olmadığı uluslararası işçi sınıfının mücadelesinde geçtiğimiz senenin damgasını vuran olguları olarak *"Sokaklara!"* sloganına, hareketlerde tutunmaya çalışan genel kitle meclislerine ve tartışma kültürünün mücadelelerdeki yerine dikkat çekmeye çalışmıştık.

Özelinde İspanya ile ilgili olarak yayınladığımız bir işçi grubu bildirisinde ise sendikaların grevlerdeki mücadeleyi önleyici ve izole edici manevralarına işaret eden, mücadeleyi daha fazla yayma gerekliliğine vurgu yapılıyordu.[2] İspanya'da son kriz ve burjuva politikasındaki çalkantılı dönem bir anda resmi ekonomistlerin gözlerini bu ülkeye ve yine bu "bilim insanlarının" krizden çıkış için yeni fikirler ortaya atmalarına sebep oldu. Onlara göre ekonomi için bazı ülkelerin Euro bölgesinden çıkartılması Avrupa'daki borç krizi için hayati önem taşıyordu ve bu şu an için zarara girmek pahasına yapılmalıydı. Böylece paranın üzerindeki borç yükü azalacak, hem de nispeten daha az borç batağına saplanmış olan diğer Avrupa ülkeleri rahat nefes alacaklardı.

Kapitalist düzenin sözcüleri, her ne kadar geçici çözüm önerilerine her geçen gün bir yenisini ekleseler de, sonucu değiştirecek hiçbir gücün varolmadığını da biliyorlar. Ya kapitalizmin girdabında daha fazla yoksulluk, işsizlik ve açlık ya da krizi birkaç yıl daha ötelemek için büyük bir bölümü Almanya tarafından finanse edilen önlem ya da hibe paketleri...

Tabii ki bu yardımlar işçi sınıfının kendisi için yapılmıyor. Amaç sadece ulusal ekonomilerin kapitalizmin işleyişi içerisindeki istikrarına bir rot balans ayarı vermek. Bunun için ortaya konan manevralardan birisi de günümüzde İspanya'da gündemi bir süredir meşgul ediyor: Devletin yatırımlarını kısıtlama yönündeki bu kemer sıkma paketinde ülkenin maden sektöründeki harcamaları %60'a varan kesintilere uğratmak. Bu da milli ekonomi yanlıları ve devletçi solcuların dillerine doladıkları

özelleştirme ya da işletmelerin karsızlaşması sonucu kamu elinden özel teşebbüslere devredilmesinin yarattığı bir olumsuzluktan dem vuran ulusalcı söylemin göremediği şekliyle, ya o sektördeki işçilerin maaşlarında kesinti ya da işçilerin işten çıkartılması anlamına geliyor.

Bu kapsamda Haziran ayının başından bu yana Asturias özerk bölgesindeki 40'ın üzerinde madende çalışan yaklaşık 8 bin işçi greve gitmiş durumda.[3] [4] Grevlerin kapsamı iş bırakmanın yanı sıra, çalıştıkları madenlerin önlerinde oturma eylemleri, ana yollarda yürüyüşler ve barikatların kurulması eylemlerini de içeriyor. Grevci işçiler aynı zamanda iki demiryolunu da kesmiş durumda. Hatta çatışmaların şiddetlendiği anlarda işçilerin polise kendi el yapımı ve havai fişekler fırlatan düzenekleri ile karşı koyduğu da görülüyor. İnternet üzerinde grev ve çatışmalar ile ilgili oldukça fazla fotoğraf ve video mevcut. [5] [6] [7] [8] [9] Ayrıca EKA'nın İngilizce

sitesinde de konu ile ilgili bir takipçimizin sorduğu "Neden sitenizde Asturias'taki mücadeleye dair bir değerlendirme bulunmuyor" şeklindeki siteminin de yer aldığı bir forum başlığı da bulunuyor.[10] Hatta başlığa cevap olarak yazılan bir metinde *"Eğer böyle giderse, 'eğer onurlu İspanyol madenciler kazanamazsa', madencilerin bu sektör hapishanesindeki muhtemel yenilgisi, sınıfın bütün kesimi için bir silah olarak kullanılacak"*, vb. ifadelerle sendikaların ve özelinde NUM'un 1984'te İngiltere'deki madencilerin grevlerinde yaptıklarını burada da yapabilme olasılığına dikkat çekiyor. Sol komünist bir diğer yapı olan EKE (Enternasyonalist Komünist Eğilim) de sitelerinde bu gündeme bir yazı ile destek vermiş durumda. [11]

18 Haziran'da da UGT ve CCOO tarafından duyurulan ve Asturias, Castilla Leon ve Aragon bölgelerindeki madenleri kapsayan bir genel grev gerçekleşti. Bunun yanı sıra İngiltere'deki NUM (ki bu sendikayı birkaç ay önceki G.Afrika'lı işçilerin mücadelesinden çok iyi hatırlıyoruz: Bu sendika, patron ile yaptığı ve maddelerini işçilerin kabul etmediği anlaşmadan sonra işçileri işyerinde çalışmaya geri çağırmış; grevdeki işçilerin bunu geri çevirmesi üzerine fabrikaya polis çağırmış ve iki işçinin ölümüne neden olmuştu.) da "dayanışma" mesajları yayınladı. Onlar yine kimsesiz çocuğa sahip çıkan mahalle manastırındaki keşiş gibi davranmaya devam ededursunlar, mücadelenin sönmümlenmesi için birkaç günlük genel grevler ve protesto gösterileri düzenleyerek, sınıfı sektör bazlı izole ederek, onun mücadelesini toplumsal barış ekseninde uçuruma sürükley-

erek devam ediyorlar.

Grevlerin tarihsel olarak Asturias özerk bölgesindeki işçiler için ayrı bir ifadesi var. Bu da kendisini CEDA olarak bilinen İspanya Otonom Hak Konfederasyonu'nun İspanyol meclisine girmesiyle bir ayaklanmaya dönüşen 1934'teki grevlerde gösterdi. (Kendisini din, aile ve mülkiyetin savunucusu olarak sunan bu yapı İkinci İspanyol Cumhuriyeti dönemindeki bir siyasi partiydi. 1933 genel seçimlerinde sağ partilerin Alejandro Lerroux liderliğindeki galibiyeti solcu partilerin muhalefetine sebep olmuştu. Ancak İspanyol Sosyalist İşçi Partisi'ni (PSOE) ve onun kuruluşu, anarko-sendikalist CNT'nin de ön ayağı niteliğindeki UGT'nin (Genel İşçi Sendikası) örgütlediği grev bütün İspanya çapında başarısız olmuştu. Böylece Asturias'ta süren grev yalnız başına kalmıştı. Semtleri ele geçirmeye kadar varan eylemliliklerinin yanında grev, 4 ila 7 Ekim arasında gerçekleşmiş ve İspanyol Cumhuriyetçi Ordu ve Donanması, sonradan da İspanya Fası'ndan askerlerin de katılımıyla ezilmişti. Bu grev 3000 kadar maden işçisinin ölümüne neden olmuştu.) [12] [13]

Ancak bizler biliyoruz ki; sınıfın mücadelesinin kurtuluşa giden yegane koşulu dönemin kalıcı işçi örgütlerini yani konseyleri yaratabildiği dönemde kapitalizmin çöküşünün son haddine ulaşılması, yeni maaş kesintilerine karşılık daha aza tamah ettirilen yeni toplu iş sözleşmeleri değil. Kalıcı mücadele dönemleri de mekanik süreçler içermiyor; sınıfın aktif katılımı ve sürekli çatışmaları gerektiriyor. İşçi sınıfının Asturias bölgesindeki maden işçilerinin bu mücadelesi sınıfın deneyimlediği bir eylemlilik olarak dikkat çekilmesi gereken bir hareketi içerisinde barındırıyor ancak hareketini tüm bölgeye, ülkeye ve olabiliyorsa diğer ülkelerdeki işçilerin mücadelesine yayabildiği ve birleştirebildiği ölçüde... Şu anda her ne kadar radikal bir hal almış olsa da bu tür mücadelelerin dönemin bir ifadesi olarak giderek sönümlenmek zorunda olduğunun bilinci ile İspanya'daki ve dünyadaki bütün işçilerinin bu mücadeleyi sahiplenmesi ve destek olması gerektiğini dile getirmek istiyoruz.

Son dönemde İspanya'daki 15-M (ya da 15 Mayıs) ya da Öfkeli hareketine dair de işçilerin bir göndermesi pankartlarından görülebiliyor: "Öfkeli değiliz, sadece sinirlendik". Bunlar tabii ki işçi sınıfının kimi kesimlerinin güncel gelişmelere yönelik yekpare bir görüşünü temsil etmiyor; zira içerisinden geçmekte olduğumuz süreç açık mücadele dönemi değil aksine sınıfın tümü ile karşılaştırıldığında azınlıkta kalan mücadeleciler işçilerin kriz ve ardından kapıya dayanan kemer sıkma politikalarına karşı ortaya koydukları bu tepki; grev, iş yavaşlatma ve çatışmalı yürüyüşlerle kendisini ifade ediyor. Bunu yaparken de (her ne kadar kıyasladıkları burjuva demokratik talepler içeren hareketler olsalar da) diğer hareketlerle kendilerini karşılaştırabiliyor ve sonuçlar çıkartabiliyor. Bunu ister ekonomik bir hak arama mücadelesinde, isterse de siyasi içeriğe sahip bir hareketlilikte yapabiliyorlar. Bu da sınıf mücadelesinin (her ne kadar hala yüzeysel bir gelişme evresinde olsa da) sahip olduğu deneyimlerin yol göstericiliğine işaret

ediyor. İspanyol devletinin demokrasi uygulamalarına rağmen Asturias işçi sınıfı da kendi politikasını uygulama ihtiyacı duyuyor.

Ancak amaç daha radikal olabilme savaşı değil, mücadelenin genel olarak bütün sınıf nezdinde kabul görece kadar yayılmasıdır. Bunun için kalıcı savaşımlar dönemlerine kadar, açık kitle toplantıları ile tartışmak, eylemlerin yönünü belirlemek ve bütün sınıfa yaymanın temel çıkış noktası olması gerekliliğinin yanısıra sınıfın bilinci ve katılımcı ortaklığı ile mücadeleleri sınıfın bütün kesimleriyle sürdürmekte kararlılığının belirleyici önemde olduğunu savunuyoruz. Bunların yanısıra, bu hareketliliklerin sendikalar ve burjuva solu tarafından yalıtılma, marjinalleştirilme ve sınıfa yayılmaktansa "içine kapanma" gibi pusuda bekleyen tehlikeler ile karşı karşıya kalma olasılığı çok yüksek.

Grevlerin son durumuna dair internet üzerinde sürekli yeni haberler ve fotoğraflar yayınlanıyor; yazılar yazılıyor ve yorumlar yapılıyor. Hatta takip etmekte kimi zaman zorlanıyoruz. Ancak her şeyin yanında ve temelinde görünen tek şey var ki, o da Asturias'taki maden işçileri kapitalizmin krizine karşı cevap üretmeye çalışıyor; sınıf, dünyasında her yanından artık bizler için hiçbir şey önermeyen kapitalizme karşı çıkış arıyor:

"Bizler meta değiliz!, Sisteme Madreñazu! [14]"

Nevin

1. <http://tr.internationalism.org/2011in-toplumsal-hareketleri-uezerine-degerlendirme>
2. <http://tr.internationalism.org/ispanyada-genel-grev-bagimsiz-isci-hareketi-icin-radikal-azinliklarin-cagrisi>
3. <http://libcom.org/news/coal-mines-ignite-asturias-10062012>
4. <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2154402/Spanish-miners-fight-furious-battles-riot-police-protest-austerity-cuts.html#ixzz1y2r4Xt9P>
5. <http://libcom.org/gallery/asturias-miners-strike-2012>
6. http://economia.elpais.com/economia/2012/05/30/albun/1338387578_288308.html#1338387578_288308_1338387609
7. <http://periodismohumano.com/economia/la-batalla-del-pozo-santiago.html>
8. http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=zuZ_jwmccCM
9. <http://propagandalaland.blogspot.com/2012/06/video-miners-strike-turns-violent.html>
10. <http://en.internationalism.org/forum/1056/internasy-onalista/4975/spanish-miners-strike>
11. <http://www.leftcom.org/en/articles/2012-06-19/the-struggle-of-the-asturian-miners>
12. http://en.wikipedia.org/wiki/Asturian_miners%27_strike_of_1934
13. http://www.lacolumna.org.uk/article_asturian%20uprising.htm
14. Asturias bölgesine özgü, tahtadan yapılan bir a y a k k a b i , <http://www.indymedia.org.uk/en/2012/06/496705.html?c=on#c283573>

Asya'nın Grev Atölyesi

Bundan önce de Asya'da özellikle Bangladeş'teki işçi sınıfının grevlerine yazılarımızda yer vermiştik.[1][2] Bunun yanı sıra Asya'nın işçi sınıfı açısından taleplerini en çok gün yüzüne çıkartma gayreti gösterme ve önündeki engelleri aşma bakımından adeta ders verir gibi grevlere çıkan Bangladeş'teki işçi sınıfının geçmiş deneyimlerinin derlendiği birçok video ve görsel medya internet üzerinden ulaşılabilir durumda. [3] Bu yazımızın konusu ise Ashua'da temel talepler idoeğrultusunda artık yoksulluk ve açlık seviyesinde yaşamak zorunda bırakılan işçilerin yaptıkları zincirleme grevler. Bunlara katılım neredeyse 500 bin kadar işçi düzeyinde ve oldukça da radikal gelişen süreçleri açığa çıkartıyorlar.

Ancak bu bir gün içerisinde gerçekleşen bir grev değil. Aslında birkaç gün öncesinden giderek büyüyen bir öfke dalgasının bir yansıması. Buna göre işçiler ilk olarak 10 Haziran'da Dhaka'nın 10 mil güney doğusundaki Reck Work tekstil fabrikasında greve çıkıyorlar ve Narayanganj-Adamji-Demra otoyolunu yanan lastiklerle trafiğe kapattılar. Hemen ertesi gün, yani 11 Haziran'da Bangladeşli yaklaşık 24 bin işçi çalıştıran Hameem Grup şirketine ait Artistic Design fabrikasındaki 4 bin 500 işçi greve çıkıyor. Yolları üzerindeki araçları ateşe vererek ilerleyen işçi kitlesine çevredeki 100 kadar fabrikadan da işçilerin katılımıyla kitle giderek büyümesi üzerine polis müdahale işçilere müdahale ediyor ve ardından 35 işçi yaralanıyor. 12 Haziran'da da grevler durmuyor. Polis bu sefer göz yaşartıcı gaz ve plastik mermilerle saldırıyor. İşçiler ise buna taşlarla karşılık veriyorlar. İçlerinde sanayi polisi amiri General Abdus Salam'ın aracının da bulunduğu yaklaşık 15 araç tahrip ediliyor. Ertesi günü işlerine dönen işçiler bu sefer de fabrikaların kapatıldığını görüyorlar ve tekrar mobilize olarak 200 kadar fabrikanın işçileriyle birlikte yollara barikatlar kurup çatışmaya başlıyorlar. Polisin saldırısı yine vahşice oluyor ve devreye su panzerlerini de alıyorlar. Ayın 15'inde de aynı durum tekrarlanıyor ve bu sefer burjuvazinin yetkili ağızları duruma çekimser yaklaşmaya devam ettikçe işçiler daha da radikalleşiyor ve kitleselleşiyor. Buna Bangladeş'in tekstil proletaryasının öfkesi büyüyor da demek mümkün. Zira her iki taraftan da yaralanmaların daha çok olduğu bir çatışma günü daha geride kalıyor.

Ve nihayetinde 500 bin işçinin katıldığı grev ayın 17'sinde gerçekleşiyor. Şu anda gelişmeler sürse de grev ateşinin kolay sönmeyeceği aşikar. Enflasyon oranının %10'larda seyrettiği ülkede işçiler %50'lik zam talebiyle seslerini yükseltiyorlar.

Bunların yanı sıra burjuvazinin bir bakanının yaptığı bir açıklama da eylemi görmezden gelerek medya ve diğer araçlarıyla bu devasa grevleri bir sis perdesi ardına saklamaktan başka birşeye hizmet etmediğini gösteriyor. Hatta giderek komik oluyorlar:

"Ashulia'daki karışıklığın gerçek nedenlerini bulmak için görüşmelere devam edeceğiz. Henüz gerçek senebi bula-madık." [4]

Bangladeş'teki işçilerin grev üstüne grev yapması ve bunu çatışmalı sokak eylemlikleri ile ifade etmek istemesinin en temel nedenleri arasında başı çeken ücretlerin yükseltilmesi yatıyor. Bir tekstil işçisi Bangladeş'te ayda 3000 Tk (\$36) ile 5500 Tk (\$61) arasında bir ücret alıyor. Talep ettikleri ise her ay artarak devam etmek üzere 1500 Tk ile 2000 Tk arasında zamların yapılması. 3.5 milyonluk işgücüne sahip tekstil sektöründe işçiler, eğer mesai yaparlarsa aylık ücretleri 7000 ile 8000 Tk arasında değişen bir miktara çıkıyor ancak kimse bu

koşullarda günde neredeyse sadece 3 saatlik uyku ile işlerine tekrar gitmek zorunda kalmak istemiyor.

Emeğin militarize oluşunun en uç göstergelerinden biri olarak tekstil sektörü hemen hemen ağırlıklı olarak varolduğu bütün ülkelerde işçi sınıfına aynı kaderi yaşıyor. Düşük ücretler, uzun çalışma saatleri ve üst üste mesailer ile bitkin düşen işçiler hem yeterli beslenemiyorlar, hem de sağlıksız koşullarda çalışmak zorunda kalıyorlar.

"Bizler kimse ailesini asgari ücret ile geçindiremiyor, ürünlerin fiyatları da günden güne artıyorken, maaşlarımızı arttırmak istiyoruz." (Rahima, kesim operatörü)[5]

Bütün bu olaylar İçişleri Bakanı Khandker Mosharraf Hossain'in fabrika patronları ve işçi liderleri ile yaptığı toplantıdan çıkan "sakin bir işyeri" kararının akabinde gelişmiş gibi görünüyor. Bu da 'işçi liderleri'nin aslında Bangladeş'teki tekstil ve hazır giyim işçileri ile direkt bir bağlarının olmadığını gösteriyor. Kendi arasında kolayca hareket edebilen ve hızlıca şehrin merkezlerinde kitlesel gösteri ve eylemler düzenleyen Bangladeş'teki işçiler ile devletin ilan ettiği bu 'işçi liderleri' arasında çok da bir bağın olmadığını yine bir işçinin kendisi dile getiriyor:

"Bizler bugün buraya gelen işçi liderlerini tanımıyoruz. Onlar bizim taleplerimizi öğrenmek için gelmediler, onlar patronun çıkarlarını korumak için geldiler."[6]

Sendikalar ya hiç yok; ya da burjuva devletin işçi yürüyüş ve grevlerini engellemek için dönemsel olarak piyasaya sürdüğü aygıtlar olarak sözde varlıklarını sürdürmeye çalışıyorlar. Böylece işçiler de kendi eylemlerini kendileri örgütleyerek, diğer fabrikalardan arkadaşları ile sendikalar nezdinde ayrıştırmadan ve izole edilmeden birleşebiliyor ve birlikte greve çıkabiliyorlar. Yaşanan hemen hemen bütün grevlerin 'vahşi kedi' grevi olmalarının temel sebebi de burada yatıyor.

Kapitalizmin krizinin bizleri maruz bıraktığı sefalet koşullarına karşı Bangladeş işçi sınıfının pratiği grevleri ile ses getiriyor. Düşük ücretler ve uzun çalışma saatleri kıskacındaki proletaryanın Bangladeş'teki kolu tekstil işçileri enternasyonal sınıf dayanışmasını gerektiriyor.

Kahrolsun Burjuvazi!

Yaşasın Bangladeş işçilerinin mücadelesi!

Yaşasın İşçi Sınıfı!

Bunçuk

- 1.<http://tr.internationalism.org/ekaonline-2000s/ekaonline-2007/banglades-hazir-giyim-ve-tekstil-iscilerinin-isyani>
- 2.<http://tr.internationalism.org/icconline/2009/Banglade%C5%9F%20ve%20%C3%87in>
- 3.<http://libcom.org/history/video-machinists-against-machine-bangladeshi-garment-workers-struggles>
- 4.<http://www.thedailystar.net/newDesign/news-details.php?nid=238127>
- 5.<http://libcom.org/news/resistance-high-garment-workers-force-shutdown-350-garment-factories-18062012>
- 6.<http://www.newagebd.com/detail.php?date=2012-06-15&nid=13798>

Cinsel Özgürlük, Kapitalizm Altında İmkansızdır

ABD'den çok yakın bir destekçimizin yazdığı bu yazının çevirisini yayınlıyoruz. Eşcinsellerin durumuna dair sınıf temelli bir yaklaşım geliştiren bu yazı, ABD'deki durum örneğinden hareket etse de, içeriğinin Türkiye'deki tartışmalar açısından da fazlasıyla önemli olduğu kanısındayız.

EKA

Gay ve lezbiyen kişilerin yasal olarak evlenme "hakkından" yararlanarak eşcinsel olmayan (yani heteroseksüel) çiftlerin faydalandığı, başta miras hakkı gibi maddi yardım ve haklardan faydalanabilip faydalanamayacakları "tartışması", özellikle Batı ülkelerinde hakim sınıfın düzenli olarak, özellikle de seçim dönemlerinde şapkasından çıkarttığı meselelerin başında gelmektedir. Bu yazımızda, bu konuyu ister solun ve merkezin yaptığı üzere "hümanist" biçimde, ister sağın yaptığı üzere ahlakçı/dini biçimde ele alıyor olsunlar, hakim sınıfın solunun, merkezinin ve sağının ikiyüzlülüğünü açık etme niyetindeyiz. ABD'deki Obama hükümeti kendisini "özgürlükçü" ve "ilerici" olarak sunmak istiyor, bu yüzden kimi eyaletlerde (son olarak Kuzey Carolina'da) eşcinsel-evliliği karşıtı yasaları iptal etme çağrısı geçmiş durumda; fakat bir yandan da hükümet eşcinsel evliliğini anayasal bir "hak" olarak tanımış değil. Sağcılar özellikle muhafazakar seçmen kitlelerinin korkularını tatmin etmek ve güvensizliklerine oynamak durumundalar, dolayısıyla Cumhuriyetçi Parti Başkan adayı olacak Mitt Romney eşcinsel evliliği karşıtı bir tutum alıyor. Bütün "tartışma" esasında Obama hükümetinin eşcinsel seçmen haricinde gençliğe ve "bağımsız düşüncelilere" hitab etme ve eğer Romney açıkça ve güçlüce eşcinsel evliliğe karşı

çıkması Evanjelist Hristiyanların gözünde onu gözden düşürmesi için bir araç. Romney'nin daha da sağa kayması ise onun için kararsız ve bağımsız seçmeni daha yabancılaştırma riskini beraberinde getiriyor. Bu yasa merkezli tutumların tamamen ikiyüzlü olduğu ortada. Hedef, siyasi çıkar uğruna şüphesiz gay ve lezbiyen kesimin dramatik ve utanç verici olarak

deneyimlediği bir durumu ayrışmalar, düşmanlık ve daha fazla yanlış anlaşılma pohpohlayarak kullanmak. Dahası, kimi zaman eşcinsel evliliğine sağcıların aşırı bir muhalefet ediyor olmasının, kişisel hayatın bir boyutunun yasallaşmasıyla mevcut kapitalist sömürü düzeninin değişmeyeceği gerçeğini gözden kaçırmayalım.

Bugün, eğer ABD televizyonunda ana akım bir burjuva haber kanalını açarsanız, "eşcinsel hakları tartışması" gibi bir başlığın ekranı kaplaması ihtimali yüksektir. Burjuva medyanın kişisel insani farklılıklarımızın üstüne giderek bize insanlar olarak en fazla ayrıştırdığımız noktaları göstermekte ısrarı ilginçtir. Fakat burjuvazi ve basındaki çığırtağları fazlasıyla ikiyüzlüler. Özellikle de mevcut siyasi iklime "partizanlık" böylesine giriyorsa. Dahası, bunu daha derin bir hümanizm hissiyatıyla yaptıklarını iddia ediyor, sıklıkla eşcinsel hakları mücadelesine bir "eşitlik" veya "sivil haklar" mücadelesi diye hitap ediyorlar.

Bu noktada sormamız gereken şu: ne adına "eşitlik"?

Ve toplumdaki hangi insanlar için? "Evlilik eşitliği" uygun bir işçi sınıfı talebi midir? Cinsel özgürlük kapitalizm altında mümkün olabilir mi? İşçiler olarak, bu iki sorunun cevabının da hayır olduğunu söylemek zorundayız. Homofobiden ve heteroseksizmden kurtulmuş, her bireyin bir kategori olarak değil, bir insan olarak görüldüğü ve o şekilde davranıldığı bir dünya inşa etmek kapitalizm altında mümkün değildir.

Bir süredir, burjuva sınıf siyasetinin kimi unsurları eşcinsel evliliğin yasal kabulünü savunuyordu. Sıklıkla argümanları işçilere hitap edecek dilde ifade ediliyor. Eşcinsel evliliğinin yasallaşmasının sigorta yardımı, boşanma ve mülkiyet hakları nedeniyle eşcinsel işçilerin yaşam kalitesini iyileştireceğini söylüyorlar. Öte yandan kapitalizm altında, insan ilişkileri bir değiş tokuşa indirgenmiştir. Duygular,

burjuvazinin metalarından ve mali kaynaklarından biridir yalnızca. Dolayısıyla eşcinsel evliliğin yasallaşmasındaki iktisadi ihtiyacı görebiliriz, fakat kapitalizm altında evlilik kavramının kendisi ne olacak?

Marks ve Engels Komünist Manifesto'da şöyle derler: "Burjuvazi, aile ilişkilerinin yürek titreten duygu dolu

peçesini yırtmış ve onu düz para ilişkisine indirgemıştır.” Daha sonrasında da şöyle devam ederler: “Proleter mülksüzdür; karısı ve çocuklarıyla ilişkisinde artık burjuva aile ilişkileriyle ortak hiçbir yan yoktur ... Günümüzdeki aile, burjuva ailesi, neye dayanıyor? Sermayeye, özel kazanca. Tam gelişmiş olarak bu aile yalnızca burjuvazi için var”.

Dolayısıyla Marks ve Engels'in kapitalizm altında evlilik tanımlarına göre “eşit evlilik haklarının” yalnızca evliliğin faydalarından yararlanabilecek olanlara hitap ettiğini anlayabiliriz. Bunlar yalnızca mülk sahibi sınıflara, yani yasal olarak evlenmeyi karşılayabilecek insanlara hitap eden haklardır. Evlilik temelde mülkiyet hakları ve mirasla alakalıdır. Tarihsel olarak hakim sınıfa göre kimin mülkiyet sahibi olabileceğini ve kimin mülkiyet olabileceğini (!) tanımlamıştır. Köken olarak, tabii ki, evlilik kadının kendisinin ve sahip olduklarının erkeğin mülkiyetinde olduğu anlamına gelmiştir. Burjuvazinin gözlerinde evlilik karşılıklı saygı ve aşkla ilgili değildir – egemenlikle, sahiyetle ve mülkiyet haklarıyla ilgilidir.

Peki bize evliliğin ne olduğunu ya da kiminle evlenip evlenemeyeceğimizi söyleyen bir hakim sınıfa neden ihtiyaç duyalım? EKA yayınlarında daha önce ifade ettiğimiz üzere, komünist bir toplum, insan ilişkilerinin ailenin ötesinde ve devlet korunumlu kanunların dışında, karşılıklı sevgi ve saygı ile düzenleneceği bir toplum olacaktır.

Burjuva demokratik devleti ve ajanları eşcinsel hakları meselesi etrafındaki soruları asla insan ihtiyaçları açısından sormuyorlar. Gay ve lezbiyen kitlenin ihtiyaçları nedir? Hatta, genel olarak insanları temel ihtiyaçları nedir? LGBT'lerin ciddi bir baskıya maruz kaldığına şüphe yoktur. Homofobinin, heteroseksizmin ve patriyarkanın kapitalizmin her yerinde vücut bulduğuna tanık oluyoruz ve bunun böyle olmadığını kim iddia ediyorsa inkarcıdır. Mesela ABD'deki burjuva basın, eşcinsel gençliğin zorbalığa maruz kalmasını bir “salgın” olarak nitelendirmiştir. Eşcinsellerin zorbalığa maruz kalmaları ciddi anlamda travmatik sonuçlar doğurmuş, pek çok kişiyi depresyona, ve ne yazık ki kimi eşcinselleri intihara dahi götürmüştür.

Fakat burjuvazi bu sorunları çözmeye odaklanmakta mıdır? Peki ya parlamenter yönetmelikler? Yeni yasa ve kanun değişikliklerinin bir tanesi dahi böylesi toplumsal meselelere değinmekte midir? Hayır! Tartışma her zaman din veya ahlakçılık çerçevesinde şekillendirilmektedir. Bu özellikle ana akım basında, özellikle hakim sınıfın retoriğinde böyledir. “İnsan haklarına” dair bütün o yere göğe sığdıramayan laflara, bütün o yasal safsatalara rağmen, yasa kisvesi altında kapitalist devletin onayını almak ve devletçe tanınmak, yüzlerce yıllık dini ve ahlakçı ayrımcılığı or-

tadan kaldırmak konusunda hiçbir işe yaramaz. Dindar kesim, geri tavırları nedeniyle “suçlanmaktadır” ki bu kutuplaştırıcı, cadı avı misali atmosfere daha da katkı yapmaktadır. Böylesi durumlarda, eşcinsel evliliğinin yasallaşması yalnızca kapitalist devleti “adil” ve “faydalı” bir kurum olarak sunmaya yarar.

Eğer hakim sınıfın eşcinsel evliliğine verdiği destekte bir nebze içtenlik varsa, bu onların işçileri seçim siyaseti sirkisi ve yasalıcılıkla oyalama ihtiyaçlarından geliyor. Tabii ki cinsel özgürlüğe verilen büyüyen destek insanlığın daha derin bir bilimsel anlayış ve daha derin bir insani dayanışma hissiyatı geliştirmesiyle alakalıdır. Öte yandan hakim sınıf bu meseleleri zerre kadar umursamaz, zira neden umursasın ki? Eğer paranız varsa, haklarınız asla tehlikeye girmez, tartışmaya açılmaz. “Evlilik eşitliği” ne iyi bir ilişki yaşamak ne de ekonomik eşitlik demektir; burjuvazinin sınıfsal egemenliğinin kuvvetlenmesi anlamına gelir ancak.

Kapitalizmin temel sorunlarını ancak kısmen karşılayan toplumsal mücadeleler, toplumdaki gerçek sorunları ifade etmekle birlikte, işçi sınıfını devrimci görev ve tartışmalarından saptırırlar. Burjuvazinin eşcinsel hakları konusuna bir saplantı noktasına kadar nasıl saplanabildiğine zaten değindik. Öte yandan bu saplanma sözde “devrimcilerde” de oluyor.

Pek çok kişi, işçileri sınıflar-arası, geniş toplumsal meseleler “örgütlemek” için salt işçilere yönelik bir dil kullanıyor. Komünistlerin temel özelliğinin kapitalizm altında tam eşitliğin imkansız olduğunu savunmak olduğu şu dönemde eşcinsel haklarının bizi “tam eşitliğe yaklaştıracığı” fikri tamamen alakasızdır. Neden devrimciler olarak eşitlikçi bir topluma “daha yakın” olmak için savaşalım? Kapitalizmin bütün adaletsizliklerine birlikte karşı çıkmamız gerek! Aynı sözde “devrimcilerin” büyük çoğununa göre eşcinsel evliliği hakkı yönündeki yasal düzenlemeler ve seçim kararları da işçiler için “zaferler”dir. Öte yandan bu zaferler burjuva sivil toplumunun suretini tazelemekten başka bir işleve sahip değildir.

Legalizmin ve demokratizmin siyasetinin işçi sınıfına önereceği hiçbir şey yoktur. İnsanlığın gerçek kurtuluşu ancak işçi sınıfı devriminden gelebilir. İşçiler her zaman eşcinsel insanların kendilerini desteklemelidirler; özellikle de eşcinsellere yabancılaştırıldığı ve korkunç biçimlerde aşağılandığı böylesi bir toplumsal düzen içerisinde. Öte yandan böylesi tartışmaları çevreleyen burjuva kampanyalara dair dikkatli olmamız gerekmektedir. Sıklıkla böylesi çabalar bizi nihai hedefimizden – dünyadaki herkes için her tür baskının ve sömürünün ortadan kalkmasından saptırırlar.

Ayakanmanın temelinde ne yatıyordu?

Kronstadt Ayakanması 1921 : Bir Tarihsel Ders

Bu ayakanma tam olarak 1921'in Mart ayında ortaya çıkan ve sonunda işçi sınıfı olarak tarihsel bir ders aldığımız Kronstadt denizcilerinin bulunduğu Baltık Donanması ayakanmasıdır. Kronstadt sovyeti düşüncelerini kendi Pravda'larında dile getirdiler. Öne sürdükleri taleplerden ayrılmayacaklarını Moskova'ya bildirmiş oldular. Sonunda "keklik gibi vurulmak" gibi bir kadere bağlanan Kronstadt ayakanması proletarya için çok ciddi dersler içeriyor olduğundan nasıl geliştiğinde sadece ortaya konulan talepler ve sonrası üzerinden kabaca giriyoruz. Zaten ayakanmanın ortaya çıkışının işçi savaş koşulları ve savaş komünizmi politikalarını takip eden süre zarfına denk gelmesi zannederek herşeyi en net biçimiyle anlatıyordur diye düşünüyoruz.

Yükselen yeni güç olarak parti diktatörlüğü ve esgeçilmez deformasyonlara karşı Kronstadt'lı denizciler sınıf talepleri şunlardı :

1. Sovyet organları için hemen yeni seçimler yapılmalıdır. Halihazırdaki Sovyetler köylü ve işçilerin taleplerini yansıtmamaktadır. Yeni seçimler gizli oy ve serbest propaganda özgürlüğüyle yapılmalıdır.
2. İşçiler, köylüler, Anarşistler ve Sol Sosyalist partiler için konuşma ve basın özgürlüğü.
3. Sendikalar ve köylü örgütleri için özgürlük.
4. En geç 10 Mart 1921'de gerçekleştirilecek olan partilerden bağımsız bir toplantı düzenlenecektir, toplantıya Petrograd ve Kronstadt bölgesi işçiler ve askerleri katılacaktır.
5. Tüm sosyalist partilere ait siyasi mahkumlar ve işçi sınıfına mensup tüm mahkumlar serbest bırakılmalıdır.
6. Hapishanelerdeki durumu öğrenmek amacıyla bir komisyonun seçilmelidir.
7. Ordudaki tüm siyasi kurumlar kapatılmalıdır. Hiçbir siyasi parti propaganda için ayrıcalığa sahip olmamalıdır ve devletten yardım almamalıdır.
8. Köylerde ve kırsal alanda oluşturulan silahlı milisler dağıtılmalıdır.
9. Tehlikeli işler hariç tüm işçiler için sağlanan gıda miktarı eşit olmalıdır.
10. Ordudaki tüm milis örgütlenmeleri kapatılmalıdır. Fabrikalar-daki muhafızları işçiler seçmelidir.
11. Köylülere ücretli işçi çalıştırmadıkları hallerde istediğini yapabileceği özgürlüğü verilmelidir.
12. Tüm askeri birlikler ve subaylar bu kararnameye uymalıdır.
13. Bu bildiri başında yayınlanmalıdır.
14. Gezici işçi denetçi gruplarının kurulmasını istiyoruz.
15. Ücretli emek sömürsüne dayanmayan el işleri üretimi yasadışı olmaktan çıkarılmalıdır.

"Bu basit formülasyonlar, şüphesiz ki yetersizler, ancak hepsi Ekim ruhu ile beslenmişlerdir; ve dünyada hiçbir iftira 1917'nin kamu-laştırmalarına yol gösteren düşünceler ile bu niyetin arasında varolan bu yakın ilişki üzerinde bir şüphe duyamaz." [1]

Anton Ciliga elbette durumu çok genel ifade etmiştir ancak alıntının da sahiplenilmeyecek bir şeyi yoktur. Tam da bu yüzden Stalinist karşı-devrimin nüveleri bu hareketin de ezilmesindeki nedenlerde gizli bulunuyor olduğunu düşünüyoruz.

Buradan hareketle Kronstadt Ayakanması, devrimci projenin anlaşılmamasının yegane mihenk taşlarından birisidir. Düşman sınıf ve burjuva solunun hem Stalinist yardakçıları bir taraftan direkt olarak 1917'nin ihtilalci ruhunu boğan bu hareketi alkışlarken, kimisi de utangaçlık yaparak "ama o olmasaydı..." sözleriyle edebi

hokkabazlığa sığınıyor. Bir diğer taraftan da bu ayakanma, aynı zamanda, kimi resmi anarşistler tarafından bir ilkokul dört işlemine çevrilmiş sahte formülasyonlarıyla konuyu Marx'tan Lenin'e, oradan Stalin ve Gulaglar eksenine çekiyor. Bu hareket bu eksenide kran bir niteliği de içerisinde barındırıyor olduğunu göremiyorlar.

Burada Kronstadt'a karşı görüşlerde eleştirilmesi gereken iki eğilim var :

- 1) "Marxizmin otoriter yanı" ve "parti" eleştirisi ile anarşist eleştiri,
- 2) "Trajik gereklilik" savı ile bordigist eleştiri.

Anarşist Eleştiri : Herşeyi Otoritede Görmek; Ama Önünü Görememek

"Lenin, hiçbir şeyi anlamadı. Önemli olan partisinin yönetimi ele geçirmesiydi.(...) Marxistlere (otoriter ve devletçilere) göre, özgür kitlelere güven olmaz." [2]

Anarşistler sorunu ve bu problemin kaynağı olarak mimledikleri Bolşevik konseptini Marxizmin mantıksal bir çelişkisi olarak görüyorlar. Onlar her 1917 tartışmasında "Bolşevizm baskıyı getirir; tartışma, örgütlenme ve eylem bağımlılığını gerektirir" diyorlar; "partinin kendisinin parti diktatörlüğünü ve geçiş dönemi devletin güç istencinin açığa çıkışını" ifade ettiğini öne sürüyorlar.

Ancak bizler 1936 İspanya'sında gördük ki; anarşistlerin bazı politikaları ile burjuvaziye kapitüle olmanın da yolunu açabiliyor.

O zaman şu soruları soralım:

- 1 – Eğer Bolşeviklerin bir güç istenci, işçi sınıfı adına devlet kurup yönetme isteği varsa, neden 1914-1917 dünya emperyalist savaşı sırasında bu savaşı bir iç savaşa çevirme çağrısı yaptılar?
- 2 – Neden Bolşevikler, Menşeviklerin ve Sosyalist Devrimcilerin aksine Rus liberal burjuvazisiyle Şubat 1917'den sonraki geçici hükümette yer almayı reddettiler ve "bütün iktidar sovyetlere!" çağrısını yapma gereği duydular?
- 3 – Neden Rusya işçi sınıfına güvenerek Ekim'de dünya proleter devriminin, uluslararası sosyal demokrasinin bütün bir çoğunluğunun bir kısmı çok geri ve azınlıktaiken, nihai zaferini öncelilediler?
- 4 – Neden bütün Avrupa ve dünyanın geri kalanında Rusya örneğini takip etmelerini bütün dünya işçi sınıfına salık verdiler?

5 – Nasıl ve neden Bolşevik Parti, yeni bir dünya enternasyonalini yine dünya çapında örgütlemek için inisiyatif aldı? Neden böyle bir örnek, proleter kitlelerin yönetimi ele aldıklarında değil de, sadece sürümcemede kalan bir savaş sonrasında ortaya çıktı?

Bunlara cevap verilmedikçe anarşizmin resmi heyecanlı çocukları aynı akıl tutulmasının ürünü olmaya devam edecekler. Otorite, hiyerarşi, vb. tartışmalarını yaparken gerçek sınıf mücadelesinin

çözünürlüğü net kılan ekranından bir kez olsun bakmayı denemeyecekler ise ne yazık ki yaşamı sadece iyi insanların birkaç ufak azınlığı ile yapacağı bireysel terör eylemlerinden kurtuluşa kapı aralayacağına dair beyhude çabalar içerisine girmeye devam edecekler.

Ancak anarşitler şunlara, nihayetinde toplumsal bir dönüşümün ifadelerinin tarihsel bir dersi olarak o dönemin en önemli başlıklarına cevap veremiyorlar: Proletaryanın politik üstünlüğü var mıdır, varsa nedir? İşçi sınıfının kendi elinde tuttuğu gücünü merkezileştirmesi eğilimi tam olarak neyi ifade ediyor? Uluslar arası durumun bir uzantısı olarak komünist bir dünya devriminin yegane dinamosu işçi sınıfını toplumda aslında tam olarak devrimci yapan etmenler neler? Komünist topluma geçiş periyoduna dair tam olarak ne denmesi gerekiyor? Ve tabii ki devrimin dejenerasyonu nasıl gerçekleşti? Bütün bunların hepsini hiyerarşitörite-anarşi teslisiyle kutsamadan ellerine alacakları özeleştiritorbasından çekecekleri tombalada ne yazık ki tarihsel olarak bunlar var.

Eleştiriyi çok yönlü bir yapı olarak düşünüyor olduğumuzdan bu konudaki payı da kendimize alıyoruz. Bütün bunlar Bolşeviklerin, Kronstadt'taki hatalarını örtmemelidir. Geçmiş enternasyonalist devrimci miras üzerinden hareketle Kronstadt ayaklanması ve ezilişine dair birçok eleştiriyi de sahipleniyoruz ve Bolşeviklerin hatalarıyla nerede durduklarına daha sağlıklı bakmaya çalışıyoruz. En büyük hatalar ise bizce proletaryanın bu öne çıkışını "karşı-devrimci" olarak nitelemek ve Kronstadt'ı askeri yöntemler kullanarak, anlamadan, dinlemeden, burjuva yöntem ve manevralarla ezmek ve yoketmek; bir devrimci mirası da orada katletmek. Zaten bundan sonrasını Stalinizm yeterince gerçekleştirmiş olacaktı.

Bu eleştirinin bir tarafında gelmeyen Alman Devrimi, başarısız Spartakist Ayaklanması ve içine kapanma duruyorken, yozlaşma ve çürümenin ana sebeplerini artık içine kapanmaya başlayan bir sözde "sosyalist" ülkenin maruz kaldığı ekonomik ambargolar, bitmek bilmeyen karşı-devrimci beyaz orduların saldırıları ve iç savaş koşullarının ağırlığı, 1. Dünya Savaşı ve iç savaş koşullarından sonra işçi sınıfının açlıkla perçinlenen içler acısı hali, endüstriyel altyapının çöküşü, proleter kitlelerin bir bölümünün şehirlerini terk ederek aç kalmamak için daha çok kırsal alana yerleşme eğilimi, çözülmeyi hızlandıran Petrograd'taki, Şubat ortasında patlayan grev dalgası ve köylülerin topraklarının mülksüzleştirilmesin vb.'lerinde somutlaşan Bolşeviklerin kötü ününü görebiliyoruz.

O dönemde bütün tehlikelerin burjuvaziden, köylülükten ve uluslararası burjuvaziden geldiği anlayışının yanında, bunun bizzat yeni bir devlet aparatı olarak bürokratik devlet aygıtından geldiği (komünist sol tarafından bile) düşünülemedi. Bunları örnekleriyle çoğaltabiliriz.

Örneğin Kollontai ve Shligonikov'un İşçi Muhalefeti grubu, devlete karşı sendikaların işçileri korumasını öngörüyordu. İşçi konseylerinin kendilerini devrimci proletaryanın kitle örgütleri olarak dönüştürdüğünü es geçerek. İşçi Muhalefeti, Kronstadt'ın ezilmesini destekledi. KAPD bile askeri müdahaleden yana oldu.

Bolşevik partide olanlardan sadece Miasnikov'un İşçi Grubu, Kronstadt müdahalesine karşı çıktı. İlk olarak, İtalyan komünist sol

fraksiyonunun çıkarttığı 1938'de Octobre'de bu konuya dikkat çekildi: "*Sınıf şiddeti, sınıf içerisinde kullanılmamalı!*"

Bordigist Eleştiri : Bütün İktidar Partiyel

Bordigistlerin de Kronstadt üzerine tutumları eleştiriyi hakediyorlar. Onlar geleneklerinde yeralan İtalyan komünist soluna zıt olarak, Lenin ve Troçki'nin söylemlerini savundular : "*Kronstadt, bir trajik gereklilik!*". Troçki tam da bu ayaklanma için şu ifadeleri kullanmıştı: "*Bir 'trajik gereklilik' ancak bir ihtiyaç hatta bir görev!*"

Göründüğü üzere bordigizm, Bolşevizm mirasını (enternasyonalist anlamda) sahiplenirken onun hatalarını da alıyor. Onlara göre parti ve sınıf ilişkisi ve devrim sonrası devleti bir prensip sorunu değil, bir amaca uygunluk oluveriyor; her devrimde en iyiyi, sınıfın inayeti için kullanmaktan kendilerini alamıyorlar. Prensiplerin ve devrimci perspektiflerin olmadığı bir yerde parti, "gerekirse işçi sınıfını makineli tüfeklerle hizaya getirebilir" demiş oluyorlar; böylece şöyle bir sahne çıkıyor önümüze: Devrimden önce "*Bütün İktidar Sovyetlere!*", devrimden sonra "*Bütün İktidar Partiyel!*"

Ancak bordigistler, proleter devrimin görevleri bir azınlığa devredilemeyeceğini, bunun taşıyıcısı, kendi öz bilincinin farkında olan çoğunluğun işçi sınıfı olduğunu ve işçi sınıfının özgürleşmesinin, yine işçi sınıfının kendi görevi olduğunu ne yazık ki unutuyorlar:

Sonuç olarak Bordigistler, Lenin'in deyişini takip ettiler : "*Kronstadt, Beyaz ordu saldırısına kapı aralayan bir k.burjuva karşı devrimidir.*"

Tablo şu şekilde:

Bolşevik Parti, versiyon 1917: Sovyetlerde örgütlen-

nen, işçi sınıfının öncü partisi

Bolşevik Parti, versiyon 1921 (Kronstadt ve sonrası): Konseyleri kendi gölgelerine dönüştüren ve işçi sınıfına şiddet uygulayan bir devlet aparatı.

Ancak Kronstadt Pravda'sı şunu yazıyordu: "*Bütün dünyanın işçileri, şunu bilsinler ki; bizler sovyet iktidarının savunucuları, toplumsal devrimin fethedicileriyiz. Bizler, proleter kitleler için dövüşerek ya kazanacak ya da Kronstadt harabelerine gömüleceğiz!*"

Kronstadt Ayaklanması'nın kanla bastırılmasından sonra, Bolşevikler Stalinizme kapı aralamış oldular. Dolayısıyla Rusya'da kendisine "komünist" diyen karşı-devrim kazanmış olacak ve burjuvazinin eline yeni ve etkisi onyıllarca işçi sınıfının üzerindeki ölü toprağını atmasını engel olacak bir silahı vermiş olacaktı.

Neticesinde ve "*toplamda, Rus Devrimi tamamen sosyalist devrimin mekanizması sorunu için yeni bir yol teşkil etmektedir. Bu sorun uluslararası tartışmalarda üstün olmalıdır. Bu tartışmada Kronstadt konusu layık bir konuma sahip olabilir ve olmalıdır da.*" [3]

Bunçuk

1. <http://www.marxists.org/archive/ciliga/1938/kronstadt.htm>
2. <http://www.ditext.com/voline/unknown.html>
3. <http://www.marxists.org/archive/ciliga/1938/kronstadt.htm>

Behzat Ç. ve Kadın Cinayetleri

Behzat Ç. dizisinin geçtiğimiz bölümlerinden birinde Suna karakterinin intihar etmeden önce attığı "yüzde bin dört yüz" çılgılığı (son yedi yılda kadın cinayetlerindeki artış) izleyicinin yüzüne çarpan bir tokat gibiydi. Kağıt üzerinde yazılan 'adalet'e inanmayan Suna karakteri, dizide adaleti kendi eline alarak canilerin ve tecavüzcülerin peşine düşmüştü ve listesindeki isimleri tamamladıktan sonra silahı kafasına dayayıp "sadece beş dakika daha yaşamak istedim, öldürülen bütün kadınlar gibi" diyerek tetiği çekti. Sevilen dizinin ikinci sezonu kadın katilleri ve tecavüzcülere yönelik seri cinayetlerin çözülmesini işliyordu. Son dönemde pek çok dizide alttan alta böylesi mesajlar verilmeye çalışılsa da, en güçlü, sert ve gerçekten samimi tavrın Behzat Ç.'de olduğunu söylemek abartılı olmayacaktır.

Behzat Ç. diğer polisiye dizilerin aksine emniyet teşkilatını yüceltmeyen bir dizi, hatta ilk sezonda cinayet büro amiri Behzat karakterinin ağzından "biz egemen sınıfların çıkarlarını korumak için yaratılmışız" sözleri dahi dökülüyor. Dizinin devletin kolluk teşkilatını büyük ölçüde olduğu gibi karanlık, kirli, yoz, vahşi ve alçakların, şerefsizlerin, canilerin kısacası insanlıklarını yitirmişlerin kol gezdiği bir yapılanma olarak resmediyor. Dahası pek çok bölümünde bu teşkilatın gerek siyasi muhaliflere, gerekse Kürtlerden travestilere, farklı ezilen kesimlere karşı işlediği suçlar işleniyor. Tabii ki bütün bunlar da hükümetin ve egemen sınıfın tepkisini çekiyor; dizide alkol kullanımı ve küfürleşmelere dair ise gerçekçi bir yaklaşımın benimsenmiş olması ise özellikle muhafazakar burjuvazi tarafından diziyi saldırmak için bir bahane olarak kullanılıyor. Buna karşın, dizinin senaryosunun Türkiye televizyonlarında görülmemiş kalitesi, başrol oyuncularının başarılı ve samimi oyunculuğu ve özellikle de "kötü adamların arasında kalmış" Behzat karakterinin çarpık ama adaletli olarak tasvir edilen aykırı, uzlaşmaz hatta kimi yerlerde isyankar adalet anlayışı, diziyi geniş ve sadık bir izleyici kitlesi kazandırmış durumda ki şu ana kadar bu kitle diziyi yayında tutmayı başardı. Bununla birlikte dizinin geleceği belirsizliğini koruyor ve öyle görünüyor ki son bölümü yayınlanana kadar da koruyacak. Behzat Ç.'nin başta bir polisi kahramanlaştırması (ya da anti-kahramanlaştırması) nedeniyle tartışılacak yönleri olsa da, bu yazımızda dizinin bir eleştirisini yapmak niyetinde değiliz.

Bizim burada Behzat Ç. ve genel olarak televizyonda ele alınışı üzerinden değinmek istediğimiz konu aslında ataerkil cinayetler ve şiddet. Kadın cinayet-

lerindeki yüzde bin dört yüzlük artış akıl almaz, kan dondurucu bir rakam. Bu rakamın arkasında, dünya genelinde gün geçtikçe etkisini şiddetlendiren toplumsal çürümenin, kapitalist düzenin bütün baskı araçlarının, dolayısıyla ailenin ve patriyarkanın da nüfuzunu güçlendiriyor olmasının yanı sıra, aynı çürümenin mevcut TC hükümetindeki yansımalarının etkileri de var. Tabii ki AKP'li kodamanlar çıkıp da meydanlarda eşlerini, kızlarını, bacılarını doğrayan cani koca, baba ve kardeşleri ya da tecavüzcüleri ve sapıkları savunmuyorlar. Herkes böylesi trajik olaylara ne kadar karşı olduklarını orada burada söylüyor televizyonlara çıkıp "kızlarınızı okula gönderin!" bile diyorlar. Öte yandan caniler, katiller, tecavüzcüler ve tacizciler gün geçtikçe daha güvende hissediyorlar kendilerini.

Neden hissetmesinler? N.Ç. davasını örnek verelim. 2002 yılında Mardin'de 26 tane cani, 13 yaşında bir kız çocuğuna tecavüz etmişlerdi. 2012 senesinde, tecavüzcülerin bir kısmı için karar şu anda hala yargıtayda; 'ceza'sı sabitleşmiş tecavüzcüler için durum daha da ibretlik. Mardin 1. Ağır Ceza Mahkemesi sanıklara alt sınırdan 1 yıl 8 ay ile 5 yıl arasında, yani mümkün olabilecek en hafif cezaları vermişti. Gerekçe: "Kızın rızası vardı, karşı koymadı." Mahkeme nasıl böylesi bir sonuca varabildi? Kız karşı koymamıştı. Demek ki "tecavüz kaçınılmazsa zevk almaya bakacaksınız" diyenler yalnızca iğrençliklerini kusmuyorlardı bu sözlerle, arkasında olası bir duruma karşı bir önlem de vardı. Peki sonra ne oldu, bu kan dondurucu karar daha üst bir mertebeye gitmedi mi? Gitti. Yargıtay 14. Ceza Dairesi hafif cezaların büyük kısmını onayladı. Ya sonra, bir üst mertebeye taşınmadı mı? Taşındı. Fakat Yargıtay Başsavcılığı, Yargıtay 14. Ceza Dairesi'nin kararını hukuka uygun bulduğu için itiraz etmedi. Tabii bu tecavüzcülerin hiçbirisi beş yıl da yatmayacak, orası ayrı. Bu işin zaman aşımı var, iyi hali var, malum.

Hüseyin Üzmez davası da benzer bir örnek. Aynı zamanda bir aşırı sağcı olan 1931 doğumlu Üzmez, on dört yaşında bir kızı defalarca taciz ettiği için geçtiğimiz senelerde on bir yıl cezaya çarptırılmış, fakat karar Üzmez iki buçuk yıl yattıktan sonra yargıtayca bozulmuş ve Üzmez tahliye edilmişti. Üzmez, 2003 yılında kendisinden 50 yaş küçük 22 yaşındaki Ayşe Yılmaz ile evlendiğinde Ayşe Yılmaz'ın ailesi Yılmaz'ın ailesi önce evliliğe karşı çıkmış; ancak ev ve araba alınması sonrasında "Peygamber efendimiz de Ayşe ile evlendiğinde 9 yaşındaydı" diyerek Hüseyin

Üzmez'le anlaşmışlardı. Hüseyin Üzmez iyi bilinen bir örnek. Mahkemelerin tecavüz ve ataerkil cinayet durumlarda genel tavrı önce ceza verip sonra tahliye etmek şeklinde oluyor.

Esasında devletin en çok işine gelecek olan, tecavüz ve taciz kurbanlarının veya katledilen kadınların yakınlarının hiç seslerini çıkartmamaları olurdu. Tabii ki egemen sınıf da olsa, her istediğini elde edemiyor. Hatta yalnız olaylarla bağlantılı olanlar değil, başkaları da seslerini çıkartıyor. Hatta durum öyle bir boyuta ulaşmış ki bölgede emperyalist emellerinin peşinden koşmaya çalışan TC devletinin uluslararası alandaki prestiji bile zedeleniyor. Bu durum da hükümeti biraz zor bir duruma sokuyor. Şöyle ki, patriyarka AKP'ye güç kazandıran kurumlar arasında büyük önem taşıyor, ataerkil zihniyet Erdoğan'ın imajının bu kadar başarılı oluşunun önemli bir unsuru. Bundan dolayı hükümetin bu konuda gerçek bir adım atması, kendi oturduğu dalı kesmekten farksız olacaktır. Yanlış anlaşılmasın, başını kadınların çektiği hükümetler dahi bütün kapitalist hükümetler patriarkadan beslenirler ve beslenmek zorundadır- lar zira ataerkil düzen kapitalizme içkinleşmiştir artık. Kürtaj meselesi bu konunun iyi bir örneğidir. Bugün AKP'nin yasaklamaya çalıştığı kürtaj, Osmanlı döneminde yasaktı, 1936'da Kemalist hükümet tarafından tekrar yasaklanmıştı. Kürtaj yasağı her zaman yalnızca proleter kadınlara karşı bir saldırdır, zira kapitalist sınıfın mensupları her dönemde kürtaj yaptırmak için başka ülkelere gidebilecek durumdadırlar. Bu açıdan, 1983'te darbe döneminde kürtajın yasallaştırılması da, on binlerce kişinin yurtdışına kaçmaya çalıştığı bir döneme tekabül etmesiyle – şüphesiz tek neden bu değildir, işin nüfus kontrol yanı da vardır – anlamlıdır.

AKP hükümetinin mevcut durumdan rahatsızlığını, özellikle dizilerde bu konuda son dönemde iyice artan mesajlarda görmek mümkün. Bu mesajlar yoğunlukla içeriksiz, basmakalıp ve herhangi bir etki etmesi zor cılızlıktalar. Öte yandan, mesela bir tecavüz vakasından yola çıkan "Fatmagülün Suçu Ne?" dizisinin sonunda, Fatmagül karakterine tecavüz edenler, hem de zengin ailelerin çocukları olduğu halde indirim olasılığı olmadan on sekiz yıl ceza alıyorlardı. Burada verilen başka bir mesaj var: adalet, kapitalist toplum içerisinde, mahkemelerde yerini bulabilir. Esasında düzenin tasvip ettiği dizilerde bu konuya dair verilmek istenilen mesaj budur. Oysa, bilindik bir ifadeyi kullanmak gerekirse, günümüz Türkiye'sinde öyle şeyler yalnız filmlerde olur. Gerçek mahkemelerdeki komik cezalar karşısında, kitleler kurmaca mahkemelerdeki ağır cezalarla avutulmaya çalışılmaktadır. Behzat Ç.

dizisinde bu sezon ortaya konulan tutumu ise Türkiye televizyonlarındaki diğer dizilerden ayrılıyor. Behzat Ç.'de, eğer devletin adaleti siz tacizcileri, tecvüzcüleri, canileri ve katilleri koruyorsa, adaleti eline alacak birileri de çıkar bir gün; artık siz de korkmalısınız mesajı veriliyor. Şüphesiz, Behzat Ç. 'nin senaristleri de tek bir bireyin eline silah alıp böylesi yaratıkların peşine düşmesinin ataerkil cinayetlerin de, tecavüzlerin de, tacizlerin de, dayağın da sonunu getiremeyeceğini biliyorlar. Dizide yansıtılan mevcut bir durumun çaresiz bıraktığı bir insanın neler yapabileceği, neler yapmaya kadir olabileceği.

Peki çözüm ne, bu cinayetlerin, tecavüzlerin, tacizlerin ve acıların son bulması için ne gerekiyor? Patriyarkanın yani ataerkil düzenin ve aile kurumunun yıkılması, ve kadın ve erkeğin özgür ve denk bireyler olarak ilişki kurabilmesi gerekiyor. Erkek egemen düzen, bu yüzden kadının olduğu gibi, erkeğin de sorunu. Kadınla özgür ve denk bireyler olarak bir ilişki kuramamak, erkeği de mutsuz ediyor; cinayete kurban giden, tecavüze uğrayan veya taciz edilenlerin,

insanlığını kaybetmemiş erkek yakınları da o acıları paylaşıyor. Ve kimi kadınlar da kızlarına ya da kardeşlerine karşı tavırlarıyla da besleyebiliyorlar. Erkek egemen düzen nasıl yıkılacak öyleyse? Patriyarka, Engels'in ifadesiyle "sınıflı toplumun en eski biçimi ve bir toplumsal baskı aracı olarak, bugün

kapitalizme genel olarak da sınıflı topluma içkindir". Bugün, ev kadınının emeğini sömüren kocası olan erkek işçi değil, erkek işçinin patronudur, çünkü ev kadını erkek işçinin emeğini yeniden üretebilmesini sağlayan kişidir, dolayısıyla erkek işçinin ürettiği her ürüne o da değer katar. Bugün ev kadınını sömüren, erkek işçiyi sömürenle aynıdır, yani patronudur – patronun cinsiyeti ne olursa olsun patronudur. Patriyarka kapitalizm ve sınıflı toplum yıkılmadan yıkılmaz fakat bunu demek, sorunu devrimin arkasına atmak demek değildir. Aksine, eğer erkek ve kadın proleterler, patriyarkaya karşı dayanışmazsa, ve patriyarka işçilerin mücadelesi içerisinde kadın işçilerin ön planda rol oynamasıyla parçalanmaya başlamazsa, böylesi bir devrim de mümkün olmayacaktır.

Kadın işçilerin, ama erkek işçilerin de ataerkil cinayetlere, tecavüzlere, tacizlere, dayağa ve kapitalist dünyanın adaletsizliğine karşı, adaleti kendi ellerine almalarının zamanı gelmiştir.

Gerdûn

Euro 2012'nin Düşündürdükleri

Bir Avrupa Futbol Şampiyonasını daha geride bıraktık. Polonya ve Ukrayna'da düzenlenen turnuvaya Türkiye'nin katılamaması nedeniyle ülkedeki çocukların, bebeklerin ve genel olarak milli maç sonrasında pencereye yakın olmak veya dışarıda olmak gafletini gösterecek insanların havaya atılan kurşunlar sonucu ölme riskinde belirgin bir yükseliş olmazken, ülkede yaşayan yabancılar, kendi ülkelerinin milli takımını destekledikleri için linç edilme tehlikesinden de bir kaz daha kurtulmuş oldular.

Bol gollü turnuvanın belki en büyük sürprizi, yarı final maçında İtalya'nın, favori Almanya'yı üstün bir oyunla geçmesiydi. Otuzlarda faşist ve Nazi rejimlerinin yükselmiş olduğu bu iki ülkenin milli takımlarının maçında, gollerin Gana asıllı Mario Balotelli ve Türk asıllı Mesut Özil'den gelmesi turnuvanın bir ironisi oldu. İrlanda taraftarlarının fark yerken bile eğlenmeleri sempati toplarken, kupa Avrupa Şampiyonaları tarihinin en gollü finaliyle son buldu. Bununla birlikte İspanya-İtalya maçının sonucu, maçın hakkında ziyade İtalya'nın talihsizliğini ve İspanya'nın acımasızlığını yansıtıyordu: ilk yarı iki sıfır yenik düşmesine rağmen İspanya'yla başa baş giden ve ikinci yarının başında iyice bastırarak gole çok yaklaşan İtalya, teknik direktörün oyuna aldığı üçüncü oyuncu sakatlanıp oyuna devam edemeyine on kişi kalarak oyundan koptu.

Öte yandan, turnuvanın belki de en önemli ve kaygı verici olayı, A Grubundaki Rusya-Polonya karşılaşması dolayısıyla Polonyalılar ve Ruslar arasında çıkan geniş çaplı çatışmalarda. Sonrasında polisin müdahale ederek ikiyüz civarı kişiyi göz altına aldığı çatışmalarda pek çok kişi yaralandı. Ukrayna'da da, sayıları binleri bulan ırkçı taraftar grupları İngiltere maçı öncesi İngiliz taraftarları tehdit etmişti. Grup maçları sonrasında Ukrayna ve Polonya milli takımlarının tur-

nuvaya veda etmeleri, turnuvanın geri kalanında etnik şiddetin tırmanmasının önüne geçti.

Bu tür vakalar futbolda yeni değiller. 2010 Dünya Kupası vesilesiyle yazdığımız bir yazıdan alıntı yapmamız gerekirse: "İnsanların futbol izlemesinde ve futboldan hoşlanmasında hiçbir sıkıntı olmamakla birlikte, futbolun hakim sınıf tarafından milliyetçilik pompalamak ve işçi sınıfını bölmek için sıkça kullanıldığını vurgulamak gerekli.

Böylesi durumlar yalnızca milli takımlar arasındaki maçlarda da gerçekleşmiyor. Bu ülkede ne zaman büyük bir takım Şampiyonlar Ligi veya Avrupa Ligi'nde oynasa, benzeri bir atmosfer geliştiğine şahit olduk. Galatasaray'ın 2000'de

gerçekleşen UEFA kupası zaferi, yarı final maçı sırasında iki, final maçı sırasında ise üç kişinin bıçaklanarak hayatlarını kaybetmelerini de beraberinde getirmişti. Tabii ki, böylesi olaylar ne kadar korkunç olsa da futbol maçları dolayısıyla ortaya çıkan milliyetçiliğin çok daha kötü örneklerini de biliyoruz.

Geçtiğimiz sene Mısır ve Cezayir arasındaki Dünya Kupası eleme maçı, bu durumun çarpıcı bir örneği. Kahire'deki maçın ardından çıkan karışmada altı Cezayir taraftarı öldürüldü, 21 Cezayirli de yaralandı. Hartum'da 23 Mısırlı yaralandı, bütün bunların üstüne Cezayir'de maç sonrası kutlamalarda 14 kişi hayatlarını yitirirken yüzlerce yaralandı. Maç dolayısıyla gerçekleşen şiddetin yanı sıra, Cezayir'de çalışan 15.000 Mısırlı işçi saldırıya uğradı ve kaçmak zorunda kaldılar. Kahire merkezinde de binlerce Mısırlı taraftar, sokaklarda polisle çatıştı, sonuç olarak ise 11 polis 24 gösterici yaralandı, 20 kişi tutuklandı, 15 araç hasar gördü. Cezayirli'lere ulaşmayan kimi taraftarlar yakınlardaki Hindistan elçiliğini taşladılar. Buna ek olarak Fransa'da yaşayan Kuzey Afrikalılar arasında pek çok

çatışma çıktı. Burjuva basını bu tip olayları görünürde kınasa da, olaya yaklaşım biçimleri, takındıkları tavrın iki yıl önce gerçekleşen kitlesel grevlere dair tutumlarıyla farklılığı, basının gerçek tutumunu ele veriyor. İki sene önce, devletin ve onun baskıcı aparatlarının bütün öfkesi, işçi sınıfına yöneltilmişti, ve hakim sınıfın korkusunu ifade ediyordu. Futbol maçından sonra ise, birkaç nazik kınama lafı ve sakin olunması yönünde yapılmış çağrılar vardı yalnız.

Öte yandan bu olanlar da bir futbol maçında gördüklerimizin en kötüsü değiller. 1990'da, eski-Yugoslavya'daki savaşların başlamasında önemli bir unsur olarak görünen olaylardan bir tanesi, Dinamo Zagreb ile Belgrad Kızıl Yıldız takımları arasındaki futbol maçıydı. Şüphesiz, futbol maçları savaşları başlatmaz. Öte yandan, milliyetçi nefretin böylesi açık gösterileri işçi sınıfını savaşa seferber etmek için kullanılabilir. Maç, rakip Hırvat ve Sırp milliyetçi çeteleri arasında bir meydan savaşı gerçekleşmesi ile bitmişti, Sırp çetenin lideri, daha sonrasında BM'in insanlığa karşı işlenilen suçlardan mahkum edeceği Arkan idi. Polis, önce olaylara katılan insanlar sayısı karşısında etkisiz kaldı, fakat daha sonra destek kuvvetler, zırhlı araçlar ve panzerlerle şiddetli çatışmalardaki yerini aldı. Bir saat içerisinde yüzlerce kişi yaralanmış, pek çok kişi vurulmuş, bıçaklanmış veya polisin attığı gazdan zehirlenmişti. Kavgalar yatıştı. 60,000 insanın hayatını kaybedeceği çatışmalar başlamak üzereydi, ve Arkan'ın Kaplanları, Kızıl Yıldız taraftarından beslenen bir paramiliter yapı, en korkunç etnik

temizlik katliamlarının pek çoğunda rol oynayacaktı. Gelecekte AC Milan formasıyla uluslararası şöhrete kavuşacak olan Zvonimir Boban, kameralara çatışmalar sırasında bir polise saldırırken yakalandı. Daha sonrasında Boban, Hırvatistan'ı her şeyden çok sevdiğini ve ülkesi için seve seve öleceğini söyledi. Boban ölmedi, fakat ne yazık ki on binlerce işçi öldü.

1969'da gerçekleşen 1970 Dünya Kupası elemelerine dönecek olursak, El Salvador ile Honduras'ın 'Futbol Savaşı' olarak adlandırılmış bir savaş yaptıklarını görüyoruz. İki ülkenin milli takımları arasındaki maç, zaten gergin olan bir durumu savaşa dönüştüren kıvılcım olmuştu. İkinci tur maçının ardından, iki ülkedeki basın da öteki ülkeden işçilere

yapılan saldırıları bildirdi, abarttı ve teşvik etti ve bir ay olmadan iki ülke birbirleriyle savaşa girmişti. Savaş yalnız dört gün sürdü, fakat çoğu sivil 3.000'i aşkın yaşama maloldu ve 300.000 kişinin mülteci olmasına neden oldu."

Kapitalist bir dünyada yaşayan komünist işçiler olarak futbol izlemeye, futboldan zevk almaya karşı bir tutum geliştirmemiz söz konusu olamaz. Futbol çok güzel bir oyundur ve bizim hatırlatmamız gereken de sonuçta onun sadece bir oyun olduğudur. Öte yandan hakim sınıflar bu oyunu her zaman işçi sınıfını kontrol ve milliyetçiliğe sürüklemek için kullanmıştır, bu yüzden sınıfımızın hakim sınıfın manevralarına dair her zaman dikkatli olması gereklidir.

Pardayan

Accion Proletaria (İspanya)

Apartado de Correos 258, 46080 Valencia, İspanya

Communist Internationalist (Hindistan)

POB 25, NIT, Faridabad, 121001, Haryana, Hindistan

Dünya Devrimi (Türkiye)

Türkiye'de şu anda bir posta kutumuz bulunmamaktadır. İsviçre'deki adresle iletişime geçebilirsiniz.

Internacionalismo (Venezüella)

Siyasi koşullar nedeniyle posta kutusu kapatılmıştır. İspanya'daki adresle iletişime geçebilirsiniz

Internationalism (ABD)

Internationalism 320 7th Ave. #211 Brooklyn, NY 11215, ABD

Internationalisme (Belçika)

BP 1134, BXL 1, 1000 Bruksel, Belçika

Internationell Revolution (İsveç)

Box 21 106, 100 31 Stockholm, İsveç

Révolution Internationale (Fransa)

RI, Mail Boxes 153, 108 rue Damremont, 75018 Paris, Fransa

Rivoluzione Internazionale (İtalya)

CP 469, 80100 Napoli, İtalya

Revolucion Mundial (Meksika)

Apartado Postal 15-024, C.P 02600, Distrito Federal, Mexico, Meksika

Weltrevolution (Almanya)

Siyasi koşullar nedeniyle posta kutusu kapatılmıştır. İsviçre'deki adresle iletişime geçebilirsiniz.

Weltrevolution (İsviçre)

Postfach 2216, CH-8026 Zürich, İsviçre

Wereldrevolutie (Hollanda)

Postbus 339, 2800 AH Gouda, Hollanda

World Revolution (İngiltere)

BM Box 869, London WC1N 3XX, İngiltere

Burjuva Solu Nedir?

Burjuva solu, veya sermayenin sol kanadı, örgütümüzün en temel ilkelerinde ifade ettiğimiz, ve işçi sınıfının çıkarlarını savunmak veya devrimci olmak iddiasında olmalarına rağmen, esasında sermaye düzeyine karşı olmadığını düşündüğümüz pek çok eğilime dair kullandığımız bir kavram.

Bununla birlikte, ifade etmek için bu kavramı kullandığımız olgunun işçi hareketinde yeni olduğunu söylemek kanımızca mümkün değil. Marx ve Engels'in döneminden beri, devrimci proleter hareket, işçi sınıfı içerisinde, işçilerden yana olduğunu söyleyen fakat aslında hakim düzenin hizmetinde olan eğilimleri teşhir etmiştir. Biz de bu yazımızda burjuva solunun – ve burjuva soluna dair teorik kavramsallaştırmaların – devrimci hareket içerisinde nasıl geliştiğini ifade etmeye çalışacağız.

Burjuva sosyalizmi kavramını ilk ortaya atan Marks ve Engels olacaktı. Bu eğilimi, Komünist Manifesto'da şu sözlerle tanımlayacaklardı: "Sosyalist burjuvalar, modern toplumun koşullarını isterler, ama o koşulların kendisinden kaynaklanan mücadeleleler ve tehlikeler olmaksızın. Mevcut toplumu, onu devrimci dönüşüme uğratacak ve çözecek unsurlar kesilip çıkarılmış olarak isterler. Burjuvazinin olup ama proletaryanın olmamasını dilerler. Burjuvazi kendi egemen olduğu dünyayı elbette ki en iyi dünya olarak görür ve burjuva sosyalizmi bu iç ferahlatıcı tasarımdan aşağı yukarı bütünlüklü sistemler geliştirir. Böylesi bir sistemi gerçekleştirmesini (...) proletaryadan talep ederken, aslında ona yalnızca, bugünkü toplumun içinde kal ama burjuvaziye ilişkin nefret dolu düşüncelerinden arın, demiş olur (...) Serbest ticaret: ama işçi sınıfının çıkarı için. Korumacı gümrük: ama işçi sınıfının çıkarı için. Hapishane reformu: ama işçi sınıfının çıkarı için. Burjuva sosyalizminin son sözü ve gerçekten kastederek sarf ettiği tek sözü budur. Şöyle özetleyebiliriz: burjuva burjuvadır – ama işçi sınıfının çıkarı için!"

Dünya Devrimi'nin eski ve yeni sayılarını ve yayınladığımız kitapçıkları PDF olarak size göndermemizi istiyorsanız turkiye@internationalism.org adresine, farklı dillerdeki çeşitli yayınlarımıza abone olmak için international@internationalism.org adresine veya isimle hitap etmeden yanda belirtilen posta adreslerine yazınız. Tartışma devrimci hareket için hayati bir öneme sahiptir. Siyasi faaliyetlerimizin en önemli unsurlarından biri, temel ilkelerimizin tanımladığı üzere 'Proleter mücadelenin amaçlarının ve yöntemlerinin ve tarihsel ve anlık koşullarının siyasi ve teorik olarak netleştirilmesi'dir. Bu bize göre ancak devrimci saflar içerisinde farklı düşünce ve görüşlerin karşılaşması ve tartışılmasıyla mümkündür. Bu yüzden okuyucularımızı, internet sitemizin dahil olduğu yayınlarımızda savunduğumuz görüşler ve analizlere dair yorumlarını, fikirlerini ve eleştirilerini bizimle paylaşmaya teşvik ediyoruz. Bütün ciddi yazışmaları mümkün olan en kısa sürede yanıtlamak için elimizden geleni yapacağız, fakat kısıtlı kaynaklarımız bunun hemen gerçekleşmesine imkan vermeyebilir. Genel ilgi görebilecek konulardaki yazışmaları ve bizim cevabımızı bize yazan kişinin onayıyla yayınlatabiliriz.

Enternasyonal Komünist Akım - Temel İlkeler

- Kapitalizm Birinci Dünya Savaşı'ndan beri çöken bir toplumsal sistemdir. İki defa insanlığı kriz, dünya savaşı, yeniden yapılanma ve yeniden krizden oluşan barbarca bir döngüye sürüklemiştir. Seksenlerde bu çöküşün son evresine, çürüme evresine girmiştir. Bu geri çevrilemez tarihsel düşüşün sunduğu iki ihtimal vardır: ya sosyalizm ya da barbarlık; ya dünya komünist devrimi ya da insanlığın yok oluşu.

- 1871 Paris Komünü, koşulların olgunlaşmamış olduğu bir dönemde proleteryanın bu devrimi gerçekleştirmek için ilk denemesiydi. Kapitalist çöküşün başlamasıyla bu koşullar yerine getirildikten sonra, 1917'de Rusya'da gerçekleşen Ekim devrimi, emperyalist savaşa son vermiş ve daha sonra birkaç yıl daha devam etmiş olan uluslararası devrimci dalganın bir parçası olarak gerçek dünya komünist devrimine doğru atılmış ilk adımdı. Uluslararası devrimci dalganın yenilgisi, özellikle 1919-23 arası Almanya'daki yenilgi, Rusya'daki devrimi yalıtı ve hızla yozlaşmaya mahkûm etti. Stalinizm, Rus devriminin bir ürünü değil, mezar kazıcısı oldu.

- SSCB'de, Doğu Avrupa'da, Çin'de, Küba'da vb. ortaya çıkan ve 'sosyalist' veya 'komünist' adıyla alınan devlet mülkiyetine dayanan rejimler, kendisi çöküş döneminin önemli bir niteliği olan devletçi kapitalizme doğru evrensel eğilimin özellikle vahşi bir türünden başka bir şey değillerdi.

- 20. yüzyılın başlangıcından beri bütün savaşlar, büyük küçük bütün devlet arasında uluslararası alanda bir yer etme mücadelesinin bir parçası olan ölümcül emperyalist savaşlardır. Bu savaşlar insanlığa daima yükselen bir ölçekte ölüm ve yıkımdan başka hiçbir şey getirmemiştir. İşçi sınıfı savaşlara ancak uluslararası dayanışma ve bütün ülkelerde burjuvaziyle savaşarak karşı koyabilir.

- Bahanesi ister etnik, ister tarihsel ister dini olsun, bütün milliyetçi ideolojiler - 'ulusal kurtuluş', 'ulusların kendi kaderini tayin hakkı' vs - işçiler için gerçek zehirlerdir. Onları burjuvazinin şu veya bu kesiminin tarafını tutmaya çağırarak işçileri bölerler ve onları savaşların ve sömürücülerinin çıkarları uğruna birbirlerini katletmeye yöneltirler.

- Çöken kapitalizmde parlamentolar ve seçimler bir maskaralıktan başka hiçbir şey değildir. Parlemonter sirke katılma yönündeki her çağrı sadece bu seçimlerin sömürülenler için gerçek bir seçenek sunduğu yalanını güçlendirmeye yarayabilir. Burjuva hakimiyetinin özellikle ikiyüzlü bir biçimi olan 'demokrasi' köklerinde kapitalist diktatörlüğün Stalinizm veya faşizm gibi diğer biçimlerinden farklı değildir.

- Burjuvazinin bütün kesimleri tamamen gericidir. Bütün sözde 'işçi' partileri, 'Sosyalist' ve 'Komünist' (artık eski-'Komünist') partiler, solcu örgütler (Troçkistler, Maoistler, eski-Maoistler ve resmi anarşistler) kapitalizmin siyasi aygıtlarının sol kanadını oluşturmaktadır. Proleteryanın çıkarlarını burjuvazinin bir kesiminin çıkarlarıyla karıştıran bütün 'halk cephesi', 'anti-faşist cephe' ve 'birleşik cephe' taktikleri sadece proleter mücadeleyi boğmaya ve saptırmaya yarar.

- Kapitalizmin çöküş dönemiyle birlikte, heryerdeki sendikalar kapitalist düzenin proleterya içerisindeki organlarına dönüştürüldüler. Sendika örgütlerinin çeşitli biçimleri, ister 'resmi' örgütler olsun ister 'taban' örgütleri, sadece işçi sınıfını kontrol altında tutmaya ve mücadelelerini baltalamaya yarar.

- İşçi sınıfı kavgasını yaymak için, mücadelelerini, genişlemenin ve örgütlenmenin kontrolünü, bağımsız genel kitle toplantıları ve seçilmiş ve her an geri çağırılabilir delegelerin oluşturduğu komiteler aracılığıyla alarak birleştirmelidir.

- Terörizm hiçbir şekilde işçi sınıfı mücadelesinin bir yöntemi olamaz. Eğer kapitalist devletler arasındaki daimi savaşın bir ifadesi değilse geleceği olmayan bir toplumsal katmanın ve küçük-burjuvazinin çürümesinin bir ifadesi olan terörizm, her zaman burjuvazinin kendi amaçları doğrultusunda kullanması için uygun bir zemin olmuştur. Küçük azınlıkların gizli faaliyetlerini savunmak, proleteryanın bilinçli ve organize kitle faaliyetlerinden doğan sınıfsal şiddeti savunmanın tamamen karşıtıdır.

- İşçi sınıfı komünist devrimi gerçekleştirebilecek tek sınıftır. Onun devrimci mücadelesi engellenemez bir biçimde işçi sınıfını kapitalist devletle yüzleşmeye itecektir. Kapitalizmi yok etmek için, işçi sınıfı bütün mevcut devletleri devirmek ve dünya çapında proleterya diktatörlüğünü, bütün proleteryaı yeniden örgütleyecek işçi konseylerinin uluslar arası iktidarını kurmalıdır.

- Toplumun işçi konseyleri tarafından komünist dönüşümü ne 'öz-yönetim' ne de ekonominin millileştirilmesi anlamına gelir. Komünizm, işçi sınıfının ücretli emek, meta üretimi, ulusal sınırlar gibi kapitalist toplumsal ilişkileri bilinçli bir şekilde yok etmesini gerektirir. Bu da bütün faaliyetlerin insani ihtiyaçları karşılamaya adanmış bir dünya toplumunun yaratılması anlamına gelmektedir.

- Devrimci siyasi örgüt işçi sınıfının öncü kolunu oluşturur ve sınıf bilincinin proleterya içerisinde genelleşmesinde faal bir etmendir. Görevi hiçbir şekilde 'sınıfı örgütlemek' veya sınıfın adına 'iktidarı almak' değildir. Devrimci örgütün görevi mücadelelerin birleşmesine ve işçilerin kontrolü kendileri için kendilerinin almasına doğru giden hareketin faal bir parçası olmak, bir yandan da proleteryanın kavgasının devrimci siyasi hedeflerini çıkartmaktır.

Faaliyetlerimiz

Proleter mücadelenin amaçlarının ve yöntemlerinin ve tarihsel ve anlık koşullarının siyasi ve teorik olarak netleştirilmesi. Proleteryanın devrimci faaliyetlerine doğru giden sürece katkı yapmak amacıyla uluslararası ölçekte birleşik ve merkezileşmiş örgütlü müdahale.

Devrimcilerin, işçi sınıfının kapitalizmi devirmesi ve komünist toplumun yaratılması için kaçınılmaz olan gerçek bir dünya komünist partisi kurma amacıyla yeniden örgütlenmesi.

Kökenlerimiz

Devrimci örgütlerin ilkeleri ve faaliyetleri işçi sınıfının geçmiş tecrübelerinin ve tarih boyunca işçi sınıfının doğurduğu siyasi örgütlerinin çıkardıkları derslerin bir ürünüdür. Dolayısıyla EKA kökenlerini Marks ve Engels'in Komünist Ligi'nde (1847-52), üç Enternasyonal'de (Enternasyonal İşçi Birliği, 1864-72, Sosyalist Enternasyonal, 1889-1914, Komünist Enternasyonal, 1919-28) ve 1920-30 arasında ve başta Alman, Hollanda ve İtalyan Komünist Solları olmak üzere yozlaşan Üçüncü Enternasyonal'dan ayrılan sol fraksiyonlarda görür.

Vasıf Öngören'in 1977'de yazdığı tiyatro oyunundan 1988'de yönetmen Başar Sabuncu tarafından beyaz perdeye aktarılan Zengin Mutfağı, özgünlüğüyle Türkiye siyasi sinema tarihinde önemli bir yer sahibi olan bir film. 15-16 Haziran işçi kalkışması esnasında başlayan filmin tamamı bir fabrikatörün mutfağında geçiyor. Biz de, 15-16 Haziran'ın yıldönümü vesilesiyle bu filmi hatırlamak ve hatırlatmak istedik.

Esasında 15-16 Haziran kalkışması filmin yalnızca girişini oluşturuyor, öte yandan filmin gidişatı açısından belirleyici bir noktada. Şener Şen'in, fabrikatörün aşçısını, Nilüfer Açıkalın'ın ise aşçının yardımcısını oynadığı filmin başında, 15-16 Haziran nedeniyle yurtdışına kaçmış olan patron, olaylar yatışıp sıkı yönetim ilan edince kurt köpekleriyle dönüyor evine, mülkünü korumak için. 15-16 Haziran ve sonrasında gelen sıkı yönetim dönemine bilgiler, filmin arka planına usulca yedirilmiş vaziyette ve filmin merkezinde ise bu köpekler var. Şöyle ki; patronun köpekleri rahat durmuyor, gelen geçene saldırıyor, ya hastanelik ediyor ya da öldürüyor. Bu durumdan rahatsızlık duyan aşçı, en nihayetinde çözümü köpekleri zehirlemekte buluyor. Suç, aşçının yardımcısına kalıyor, patron yeni köpekler getiriyor. Aşçı ise, yardımcısı kovulmuş gönderilirken havlayan köpekler için "bunları da mı zehirlesem acaba" diye düşünüyor ama sonra şu sonuca varıyor: "o zaman yenisini getirirler".

Filmin en çarpıcı ama bir o kadar da acıklı yanlarından birisi ise Nilüfer Açıkalın'ın oynadığı aşçının yardımcısının hikayesi. Filmin başında, bu gariban ve kendi halinde kızın kendisi kadar gariban bir nişanlısı var. Kızın nişanlısı, kızı bu zengin mutfağından kurtarmak isttiyen bir üniversite öğrencisi, kızla evlenip öğretmen olma hayalleri kuruyor fakat parası yok ve o sırada kızı bir başkasının istediğini ve ailesinin vermeye niyetli olduğunu öğreniyor. Bu sırada, devletin "anarşistleri" ihbar edenlere para yardımı yaptığını öğreniyor ve çaresizliğinin çözümünü okul-

dan tanıdığı aranan bir kişiyi ihbar etmekte buluyor. Öte çocuğun gösterdiği kişi, devlet güçlerince oracıkta katlediliyor ve çocuk pişmanlık ve korku arasında sıkışıyor. Öldürülmesine neden olduğu kişinin arkadaşlarının kendisinden intikam alacağından korkarak aşçının patronuna sığınıyor, aşçının patronu ise işçiye ve komünizme karşı mücadele etmek için onu özel bir okula gönderiyor. O silik, gariban ve çaresiz çocuk gidiyor, yerine korkunç bir insan bozması geliyor. Aşçı köpekleri öldürdüğünde, bu işi şüphesiz komünistler yapmış olacağı için suçluyu bulmaya koyulan, ve en nihayetinde bu işi aşçının yardımcısının, yani nişanlısının yapmış olduğu sonucuna varan da o oluyor.

Zengin Mutfağı'nın anlatımında güçlü bir sembolizm mevcut. Mutfağın dışını ve aşçının zehirlediği köpekleri film boyunca görmüyoruz, ama Zengin Mutfağı bize aslında daha korkunç bir manzara resmediyor, köpekleştirilen bir insanı izliyoruz. Aşçının yardımcısının nişanlısının insanlıktan köpekliliğe yolculuğuna ise dışarıdan gelen köpek havlamaları eşlik ediyor. Şüphesiz yok ki, böylesi insanlar hala yaratılıyorlar. Hocalı Katliamı protestosunda ölüm söylemleriyle ortaya çıkanlar, böylesi yaratıkların son dönemdeki bir örneği. Zira, o dönemde de söylediğimiz gibi: "Bizim derdimiz, insandan yaradılma köpeklerledir ve mallarını mülklerini korumaya dünyanın tüm köpekleri gelse yetmeyeceği için insanları böylesine köpekleştirenlerledir."

Zengin Mutfağı, aşçının gazetede gururlu bir insan olan eski yardımcısı ile kızın köpeğe çevrilmiş eski nişanlısını, bir işçi eyleminde, dış dişe birbirleriyle savaşırken görüp kendisinin de sınıfının mücadelesine daha güçlü bir biçimde katılmaya karar vermesiyle sona eriyor. Özgün kurgu ve anlatımıyla ve sembolizmi başarılı kullanımıyla Zengin Mutfağı bütün okurlarımıza izlemelerini tavsiye ettiğimiz bir eser.